

მწერალი და ემიგრაცია
(ვიქტორ შკლოვსკის „რუსული ბერლინი“)
WRITER AND IMMIGRATION
(VICTOR SHKLOVSKY'S "RUSSIAN BERLIN")

ნინო წერეთელი
Nino Tsereteli

ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო
უნივერსიტეტი
Ivane Javakhishvili Tbilisi State University

ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი
Faculty of humanities

საკვანძო სიტყვები: ვიქტორ შკლოვსკი, ბერლინი, „სენტიმენტალური მოგზაურობა“.

Key words: Victor Shklovsky, Berlin, "The Sentimental Journey".

ვიქტორ შკლოვსკი (1893-1984) თავისი თეორიული ნაშრომებით სამართლიანად არის მიჩნეული მძალავრი და ხმაურიანი მიმართულების-ფორმალიზმის ფუძემდებლად. აღსანიშნავია, რომ ვიქტორ შკლოვსკის შემოქმედებითი მემკვიდრეობა მხოლოდ მეცნიერულ ნაშრომებს არ მოიცავს. იგი მდიდარია მხატვრული პროზის თუ ესეისტიკის ორიგინალური ნიმუშებითაც.

ვიქტორ შკლოვსკიმ განსაკუთრებული კვალი დატოვა რუსული კინოს ისტორიაში. მრავალი სცენარის ავტორმა დიდი წვლილი შეიტანა მონტაჟის თეორიის შექმნაში და კინომცოდნეობის საკითხებზე არაერთი საყურადღებო ნაშრომი შექმნა.

ცალკე აღნიშვნის ღირსია ვიქტორ შკლოვსკის პიროვნება, რომელიც 20-იანი წლების რუსული ლიტერატურული ცხოვრების გამორჩეული ფიგურა იყო. შკლოვსკიმ არ მიიღო ოქტომბრის რევოლუცია, გადაურჩა დევნას, ფინეთში გაიქცა და გახდა პოლიტიკური ემიგრანტი ბერლინში.

ვ. შკლოვსკი, ფინეთიდან გაგზავნილ ერთ-ერთ პირად წერილში აღნიშნავს, რომ მას თან აქვს „ცხენის სვლის“ ხელნაწერი და აპირებს დაწეროს წიგნი 1918 – 1921 წლებში მიმდინარე მოვლენებზე. მას არ სურს ფინეთში დარჩენა. მისთვის როგორც მწერლისათვის, აუცილებელია ისეთ ადგილას მოხვდეს, სადაც რუსული გამომცემლობები არსებობს. ასეთ ქალაქებად ბერლინს და პრადას ასახელებს. ვიქტორ შკლოვსკის შემოქმედების მკვლევრები აღნიშნავენ, რომ ვიქტორ შკლოვსკისთვის, როგორც მწერლისა და მეცნიერისთვის, ყველაზე მნიშვნელოვანი და ნაყოფიერი ხანა 20-იანი წლები იყო.

ვ. შკლოვსკის „სენტიმენტალური მოგზაურობა“ სრული სახით 1923 წელს, ბერლინში გამოიცა გამომცემლობა „გელიკონის“ მიერ. წიგნში შევიდა „რევოლუცია და ფრონტი“, „საწერი მაგიდა“, გადამუშავებული სახით ამავე წიგნში დაიბეჭდა „ეპილოგი“. „სენტიმენტალური მოგზაურობის“ გამოცემა „რუსული ბერლინისათვის“ მნიშვნელოვანი ლიტერატურული მოვლენა გახდა და მრავალრიცხოვან გამოხმაურებასთან ერთად წიგნი ბიბლიოგრაფიულ იშვიათობად იქცა.

ლიტერატურა:

ანდრეუკი, ა. (1969). Vozvrashcheniye k zhizni, «Zvezda» N1 .1969 [Возвращение к жизни, «Звезда» N1 .1969].

შკლოვსკი, ვ. (1923) Sentimental'noye puteshestviye Moskva- Berlin. Gelikon [Сентиментальное путешествие Москва- Берлин. Геликон].

შკლოვსკი, ვ. (1926). სენტიმენტალური მოგზაურობა. თბილისი, სახელგამი.

The existence of “Russian Berlin” in the history of the twentieth century emigration is a special phenomenon. In the 1920s after the Russian Civil War, thousands of émigrés fled to Berlin . V.Shklovsky called the Russian émigrés “refugees” with which he stressed the feeling of confusion many émigrés had. Some of them dreamed of returning to their native land but a large majority would have liked to see the collapse of the Bolshevik and anticipated it.” (Андреев, А : 36).

Victor Shklovsky (1893-1984) is well-known as literary critic, novelist and leading figure of Russian formalism. Publication Victor Shklovsky’s “Sentimental Journey” - this interesting example of autobiographical prose in Berlin, In 1923, (Publishing house “Gelikon”), was followed by a broad response in émigré periodical press and at the same time it became a rarity. This is a book written step by step of political events which supplies us with interesting material on Russian emigration. Shklovsky describes impressions of the events that he witnessed in 1918-23, his undergraduate activities against Bolsheviks, his creative life at the Petrograd House of Arts-founded by M.Gorky and K.Chukovsky in 1919.

References:

Andreev, A. (1969). Vozvrashcheniye k zhizni, «Zvezda» N1 .1969 [Back to life, “Zvezda” N1 .1969].

Shklovsky, V. (1923) Sentimental'noye puteshestviye Moskva-Berlin. Gelikon [“Sentimental Journey”, Moscow-Berlin, Gelikon].

Shklovsky, V. (1926). sent'iment'aluri mogzauroba. tbilisi, sakhelgami. [“Sentimental Journey”, Tbilisi, Sakhelgami].